

САНА ОЛОХ

УДАРНАЙ ВАХТАБА

Төлөһүтүү маастара

ЧАКЫР. Сельсовет де-путата Н. С. Макаров быйылгы кыстыкка хас биридди бородукутун 180-нуу кг төлөһүтүн 1976-1977 сс. кыстыкка К. Д. Адамов 52 бородукутун эчиреппикэ итэн, хас бириддирин 170-нуу кг төлөһүтүн рекордун тупсарга өбөһэтэликтибэ ылынан үлэлиир.

Кыстык 8 ыйыгар ки-ни көрөр-харайар бо-рооскуларын хас бири-дисэрин 182,6 кг, ол

ийигэр кукун тутарга 30-пунта Н. С. Макаров быйылгы кыстыкка хас биридди бородукутун 180-нуу кг төлөһүтүн 1976-1977 сс. кыстыкка К. Д. Адамов 52 бородукутун эчиреппикэ итэн, хас бириддирин 170-нуу кг төлөһүтүн рекордун тупсарга өбөһэтэликтибэ ылынан үлэлиир.

Кыстык 8 ыйыгар ки-ни көрөр-харайар бо-рооскуларын хас бири-дисэрин 182,6 кг, ол

ийигэр кукун тутарга 30-пунта Н. С. Макаров быйылгы кыстыкка хас биридди бородукутун 180-нуу кг төлөһүтүн 1976-1977 сс. кыстыкка К. Д. Адамов 52 бородукутун эчиреппикэ итэн, хас бириддирин 170-нуу кг төлөһүтүн рекордун тупсарга өбөһэтэликтибэ ылынан үлэлиир.

Кыстык 8 ыйыгар ки-ни көрөр-харайар бо-рооскуларын хас бири-дисэрин 182,6 кг, ол

И. ЛЕВЕНЕВ,

Өлгөмнүк бултуйда

ХАТЫЛЫ. Оройуон рекордсмен булчута, эдэр коммунист Семен Захаров Ийэ дойду валютнай фондугар 2504 солкубайдаах күндүк-лааннаады туттаран, пачилетка үһүс сыйын бас такы кварталыгар ылым-ымыг өбөһэтэликтибэтин

Ийи Туолума уонна Бабада үрөхтөрүн сүн-нүүлэригэр, Хатылы со-буруу алаастарын күөл-лэригэр уурбут төрүөт-төрүн эһитэлээн киирдэ.

М. ИВАНОВ.

"Эрчимнэр" ситиһиилэрэ

ОДЬУЛУУН. Комму-нист Христина Степанов-на Дьячковская старшай-даах "Эрчим" комсо-мольскай-ыччат ферма коллектива кыстык аас-пыт алта ыйыгар хас биридди фуражнай ынахтан 888-тыы кг үрүн илгэни үрүлүтөн өбөһэтэликтибэтин 352-лиг кг аһарда.

Пачилетка үһүс сүрүн, сыйыгар ылым-ымыгтар

ордук төптөн үлэһээн бастагы кварталга ынах-тарын ахсыттан 442-лин-лиг үүтү ыан, соруахта-рын 264-түү кг кучар-дылар.

Ордук элбэх үүтү ыан оройуоннаады Совет де-путата Е. С. Иустисова уонна ферма старшайа Х. С. Дьячковская аһа-тарга үтүө холобуру көр-дөрөллөр.

С. ФЕДОТОВА.

ДОЛЖНАЯ УОБАЛАС, Марьинская оройуон "Октябрь" колхозун тракторнай биригээдэтин би-ригээдэтир В. Г. Ломенко Донбасска Улэ Албан Ахта орден бастагы толору кавалерынча буолла. Удур бурдук үүнүрээччи В. Ломенко сиргэ оро-рууга 40-ча сый үлэһэтэ, онтон 10-гар биригээдэ-ни салыда. Сыйын сый ахсын биллэһээх бур-дук үүнүрээччи үлэлиир бааһыналар улам хо-буу бурдулунаа долгунирарлар. Билигин гектар-тан ортуотунан 37 центнертан ордук үүнүүтү хо-муулар.

В. Г. Ломенко тракторнай биригээдэти биригээ-донн бадарээти уобаласка бааһынаа олохтообу-та. Механизатордар быйларын бас билэр 1980 гек-тар сирдэрин, сыйылылыбатынан биллэрэн ту-рук, көрүүнү-харайыны быйларигэр ылыгытара. Сыйыпатахтар, Ааспыт сезон табыһаа суох күнү-гэр дыйдылар гектартан 40,3 центнер бурдугу хо-муулар.

Билигин үүнүү "диетанын" бастагы кэр-дидэ ылымна. Техника барыта эрэлээхтик өрөмүөннэнэ, сир уордулунаа, гербицидтөр ба-лэмнэһиллэр.

Сидимокка: биригээдэтир В. Г. Ломенко (ортоку) механизатордары Г. И. Тарасенковы (халба) уон-на В. П. Грибаны кытары,

Л. Самсонов фотота, ССТА фотохрониката.

Х а б ы а т
1931 сый алтынны
15 күнүттэн тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙНОМУН УОННА НАРОДНАЯ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 42 (5866)

1983 сый. Муус уотар 7 күнэ
ЧЭППИЭР

Сыйната
2 харчы

РСДРП II съёһин 80 сыла туолуутун туһунан

80 сый амараз өттүгэр — 1903 сый от ыйын 30 күнүгэр—РСДРП II съёһа аһыллыбыта, анно Боль-шевистская партия тэриллибитэ. Съезд Владимир Ильич Ленин ырытан өгөрбүт идеяны, политическай уонна тэрээһин принциптарын өлөбүрдэн Россия ре-волюционной марксистскай тэригэлэрэ холбоһуула-рын процесын түмүктээбитэ. История түһүлгэтигэр саҥа тиилээх партия—рабочай кылаас партията, күчүнэй коммунизм партията, социалистическай рево-люция уонна коммунистическай айар-тутар үлэ пар-тията тахсыбыта.

Ленинскэй партия тэриллиитэ общественнай сай-дыы сенуоннай түмүгэ, Россия уонна аан дойду про-

летариатын босхолонуулаах өхсүһүүтүн төстү өсүл-лүүлээх киириитэ этэ.

ССКП Ийи Комитета «РСДРП II съёһа 80 сыла туолуутун туһунан» уураабы ылына. Уураахха ком-мунистар уонна Советскай Союз бары үлэһиттэрэ пар-тия историятын албан заттаах дататын достойнайдык иеруохтара уонна ону бийиги улуу социалистическай Ийэ дойдубут үйгүтүн туһугар, эйэ уонна социальная прогресс дьаалата өрөгөйдүүрүн туһугар үлэһэ саҥа ситиһиилэринэн баһиэтиэхтэрэ диин эрэл этилиинэ.

Уураах ийи, республикалардаабы, кыраайдардаа-бы уонна уобаластардаабы хаһыаттарга бачээттэнэр.

(ОСТА).

ССКП райкомугар

ТЭРЭЭҢИНИ ТУПСАРЫАХХА, ЭППИЭТИНЭҢИ ҮРДЭТИЭХХЭ

Дуокку өттүгэр сүөһү минититтар оройуон аһы-хаһаайыстыбалары т т а и лаппа ордук көрдөрүү-лээх Эрилик Эристини-ратынан совхозка кэппи-ни сыйларга обществен-най сүөһү үгүстүк өлөр буолла, бородукусуйаны ылыы биллэрдик наптаа-та. Ол ийи бу совхозка сүөһү маассабайдык кө-нүүнүн өлүүтүн туһунан боппурус ССКП райко-мун бюротугар балтараа сый ийигэр үс төгүл кө-рүлүннэ.

Хомойуох ийи, сов-хоз салалтата онтон сөптөөх түмүгү өнөстө-лүк. Быйылгы кыстык ааспыт алта ыйыгар манна 117 ынах сүөһү туһата суох туората, ол ийигэр сый бастагы кварталыгар 55 төбө (он-тон 44-дө кыраай) көн-нүүнүн өлө. Ордук эл-бэх сүтүн Хайахсыт уон-на Чакыр отделениела-рыгар тахыста. Ити ба-рыта куһаран көрүүтүн-харайытын, тымны-тыһытан сибээстээх.

Совхоз дирекцията (Сергеев С. И.), партий-най комитет (секретарь Дмитрий Н. С.), проф-ком (председатель Ада-мов Г. И.) общественнай сүөһү маассабайдык өлүүтүн туоратар кө-дүүстээх дьаһаллары ылабакка олоролор. Ча-кырга уонна Хайахсык-ка дирекция даһаны, парком даһаны көһө сыйдыар мунуһахтара ылытылыбыттар өрөһи-онтон бочуунаах тар-дыһы тахсыбатах, ту-һааннаах орто звено са-лайар кадрдар уонна специалистар эппиэти-

чкэстэрэ үрдэттиһибэт. Ныйрай ферма ахсын үгүстүк өлүүтө төрүөххэ бөлөмүнүн мөлхөтүк, аһыгар эрэ ытылылы-бытыттан тахса турар. Ынааы төрөтөр боксала-ры уонна термокетка-лары өнөрүү, өрөмүөн-нээһин соруахтара толо-руллубатахтар. Баар да-һаны аһыах боксара ынахтары төрөһөттөр, оттон термокеткалар электролампадар суохта-рыттан туһанылыбыттар. Хомтодо уонна Ха-йахсыт отделениелары-гар кыраайдары эмнэрин тэриллибэтэх, эччилэстэр илоадакалар суохтар. Үгүс фермаларга ынах маассабайдык төрүүр ий-игэр түүнүгү дьулуу-рустуба олохтомо ийи. Мэлдьэхси биригээдэти-гэр, Хадаар отделение-тыгар хотоннор сик-тээхтэр, кыраайдар турар сирдэрэ кырааастар. Итилер содуларынгар тө-рөөбүтүнэн кыраайдар ту-та тымныбаллар, сөп-төөхтүк көрүлүбэттөр, кичэллээхтик аһаһах-тыбаттар. Оттон ол, биллэн турар, төрүөх маассабай-дык ыалдыһыттар уон-на өлүүтүгэр тиирдэр.

Обществнай сүөһү ыстыгар иттиник бөдөн итээстэр совхоз дирек-торьыттан саралаан отде-лениелар управлющая-ларыгар, биригээдэтир-тэ, биридди сүөһүтүт-тэ тийэ туруоруллубут үлэһэ эппиэтигэ напта-тылыбытыттан, толоруу дьисциплинигэ мөл-тө-бүттэн тахсыбыттар.

Совхоз салалтата аас-пыт сыйга үүтү государ-

ствога туттарыы была-нын тохпута. Бу итээс быйыл бастагы кварта-ла эмкэ хатыланна, сору-дах 32 тоннанан толоруу-лубакка хаалла. Ол ү-дүнэн үгүс фермаларга үүт ийи өхсүһү дьы-нээхтик тэриллибэт. Он-носор кыһаһыгы ыйдар-га мээһимт аһыах үүт, сүөгэй үчүгүйдик учуот-туммат уонна хараллы-бат. Холбур, Мэлдьэхси биригээдэтигэр 36 биздэ-гэ, тог үүт бюрту буол-бут, 4 биздэ сүөгэй аһыан тутулуубатах.

Сүөһү минититы тутаах салаатыгар — ынааы дуобатыга совхоз отде-лениеларыгар билигин даһаны сөптөөх болдом-то ууруллубат, искусств-еннай сымалээһин уон-на саптарыы былаанна-ра ырааһынан толоруу-лубаттар. Хадаар отде-лениетин бастык үлэ-рээх «ИВСКЛК 60 сыйа» ферматыгар 63 ынах тө-рөөбүтүтүн 13-һа эрэ, Мэлдьэхси 54 төрөөбүт-үнүктэн 3-һа эрэ дуоба-тылыбыт.

Кыстык түмүктэнэрэ өссө да ыраах. Оттон со-рох хаһаайыстыбанын саһаһааччылар сүөһү аһаһытын ороскуоттаа-һынна эппиэти суох сы-һыаннаһаллар. Ол кур-дук, элбэх төрүөх албут, сүөһү уопсай туруга аһы-сирдэртэн ордуга суох Чакыр отделениетигэр 89 тонна от графиктан ор-дук ороскуоттанан иһэр.

Ити чакчылар барыла-га бу хаһаайыстыбада кыстык төрөһүнүн туп-сарыта, сүөһүтүн бы-лааннаһыт үүтү аһы-ылыһа суһал эрчимнээх

дьаһаллар наада буол-буттары туһунан этэл-лэр.

Ааспыт бэтэһинэ Эри-лик Эристини аатынан совхозка ССКП райко-мун көһө сыйдыар бюро-та, бу боппуруска сов-хоз директора тэб. Сер-геев С. И. информация-тын итэн уонна дьүү-лэһэн баран, партия рай-комун ахсыс пленумун уурааһын толорууу хааччыбатарын, общест-веннай сүөһү быйылгы кыстыктын тарийинга, са-на төрүөххэ бөлөмүннэ-гэ, үүтү государствода туттарыы былаанна то-лорууга эппиэтигэ суох сыһыаннаһытын ийи киниэхэ кытаанах пар-тийнай быһабыры биридэ-итиинэ бу боппуруска кыстык түмүгүнэн толо-рууу контуруоллааһын бэрээдэһин иккистээн аһылларты быһаарда. Бю-ро сүөһү туһата суох маассабайдык өлүүтүн таһаарыттары уонна сый бастагы кварта-лыгар үүтү содотуопкалаа-һын былаанна тохпуг-тары ийи Хайахсыт уонна Чакыр отделение-лары управлющаяда-рын тт. Васильев М. Е. уонна Осипов Н. К. эмкэ кытаанах партийнай са-мэһэ тардыталата. Оро-йуоннаады прокуратура уонна народнай конту-руал комитетта бу совхоз-ка общественнай сүөһү көннүүнүн өлүүтэ маас-сабайдык тахсытыгар сүөһү буруйдаахтары бу-лан эппиэххэ тардалла-рыгар соруахтаһа.

ССКП райкомун бюро-тун уурааһар сүөһү кы-стыгар баар бөдөн итэ-бэстэри түргэниин туора-тыы, мантан саас сүөһү-нү эчиреппикэ ийи уонна былааннаһыт үү-тү, привези халбага суох ыһы чопчу дьа-һаллара бэлэтиһиллэр.

ДЬОН ДЬОЛУН ТУҔУГАР

«Бары доруобай буолуу»: бириэмэ ахсаанын саалаахтар—үгэс быһылыгынан бэлэтэнэр Доруобуйа күнүн быһылыгы дьон

һа итиннэн: «Бириэмэ ахсаана» дьон тыллар Доруобуйа харыстабылын аан дойдутаабы тэриэтэтин «2000 сылга дьэри бары до

руобай буолуобун» дьон ыгырылыга этиа-либит стратегическай программатан бэлэ-тэи көрдөрөллөр. Ити ыгырылы киһи айма-

гы эйэ уонна Сир үр-дүгэр дьон олохун усулуобуйаларын тут-сарар туһугар биэргэ-үлэлэһиһигэ туһу-луур. ССРС Доруобуйа ха-рыстабылыгар ми-нистерствота 70-тан

тахса госудаарстволары кытары аан дой-дутаабы сибээһи туту-һар, сайдан иһэр дой-дуларга национальнай доруобуйа харыстабы-ла сүһүөгэр турары-гар биллэр-көстөр кө-

мөнү өҥөрөр. Кыра-һытас таһыгар со-щетскай медиктор ба-һанн карыстатан үлэлэ-үгэс дойдугар норуоттарын дьир-махталларын ыла. (ССТА).

«Чопчу биэр киһиэ-хэ, киһи кыһалдаа-гар уонна наадыйы-тыгар чопчутук кыһа-һы партиа экономиче-скай политикаһы са-лааһыга уонна бү-түүтэ буолар» дьон этиа-либит партиа XXVI съезигэр ССКП КК Оҕуотунай дамы-лаатыгар, Итиннэ са-

үлэлэр быһыылаллара быһаанынаарый? Г. Кузьмин, үлэ ветерана. — Карл Маркс уонна Октябрьскай уулуссалар салгыы өҥөһүлүүхтэ, 70 тыһ. солк. үлэни то-дорон «Коммунистер-г» учаастагы базатын ту-гууну бүтөрүөхтэ. Бы-һыт саас водопровод ту-

Кыра котельнайдары бөдөмсүтөн киһиэһин, быһыттары тутуу үлэ-рин, иһэр ууну көрдө-һүн тутуу, овоцехра-нилизми тутуу, Чурап-чы — Кытаанах суолун өҥөрүү тутарынан ыйы-тымыларга райсовет не-полкомун председателэ М. Е. Пермаков эппи-тэри биэрдэ. — Котельнайдары киһи-

уһун учарат буоларын, бу итэҕэс хайдах тую-талынан сөбүн туһунан В. А. Макаров ыйытта. Оройуонна 56 арач-үлэлэхтээхтэтин бил-гин 35-36 ара үлэлэ-р. Сдэлууһуна, Хайахсы-ка уонна Соловьевка арачтар суохтар. Онон бу боппурөөс эбни спе-циалистар кэллэхтэринэ ара быһаарыллар кыа-хтаах. Тиксэрэ ылдыа-чылар албохтор, оттон стоматолог уонна тикс-техникэ уһунуук үлэлэ-бэтэр, кэлэ-бара турал-лар. Биричиннэте биэр-бу идэҕэ олохтоох спе-циалист суох.

Москва. Склифосовской аатынан суһал медицина-скай көмө ИЧМ-тун корпусуна.

В. Соколов фотота. ССТА фотохрониката.

АҤАБАС СУРУК КҮНЭ

Маассаны кытта сибээс биһирэммит формата

пайтаран ССКП рай-кома соторутааһыта Чурапчы сэлэтиннэти-гэр АҤабаас сурук кү-нүн ыйытта.

туутун саалаан сайын-үлэҕэ киллэрэрхтэ. Таас бааныык тутуута ситэркилээтэ. Ветстан-ция аныыһаары муоста-һы, дьон олоһор I уонна II кварталларыгар оҕо-площадкалары өҥөрүү-амиз көрдүлэр.

нэһиннэ 50 тыһ. солк. үлэ ыйытылдьахтаах. Аналлаах котельнайдар тутулунахтарына, таас-чоһунан оттууга киһи-гизхтэ. Тутуу, чуолаан, Киллэһигэ, Чыапнараҕа, Дирингэ барыаа.

ОРОЙ УОННААҔЫ
Культура дьэтигэр буолбут биэргэ үлэ-тигэр суруктарыгар уонна ыйытылыларыгар эппи-ттигэр тыл бастакынан Чурапчы сэлэскай Со-ветын исполкомун предсе-дателэ М. И. Великка бөриддэр.

Үгэс курдук, ордук эл-бэх ыйытыы коопера-тивнай аргыһа салаа-тыгар киирдэ. Онуоха рай-по бырабыланыыһыгар председателэ Н. И. Мо-настырев эппиэттээтэ.

Күөлэр, урахтар уула-рын көрүрөтүн, күөлэ-ри сайратыы, иһэр уу-нан хааччыллыа боппу-руостарынан аналлаах-номиссия дьарыктанар. Чурапчы күөлүн илэ-иттүгэр 300 тыһ. солк. таас быһыт тутулуох-тааҕа, бырайыага өҥө-һүлүн турар эрээри, кө-дүүһэ кыратынан рес-публика Тыатын хаһа-аһыстыбатын министр-ствота утарар. Оройуон са-лаатата ону туттарарга туруорсар.

Эдэр специалистары от-тук маһынан хааччылыы-мөлөх. Дьэз тийбэт-буһуун сорохтор ыла-аҕа дьунаах олоһорго кыһал-лаллар. Ити боппурөөс-төр киһикитин хайдах быһаарыллыахтарый? А. Павлов, культура үлэһитэ.

«Хөлбөс» уонна рай-по бырабыланыыһаары-нан биһирэтиилибит сө-дөх табаардар испин-һэиттэрэ маһаһыы-нарга ыйытыллыыта. Маһыык таһаар туох-иһин атыылаһыыта анал-лаах сурунаахха толо-рулаан иһэр. Соторутаа-һыта ыйытыллыыт бө-бүрүк көрдөрүөтүн, ону-көһи суох. Сэрин иһа-лидтара, ветераннара сө-дөх табаары сылта би-рде учарата суох ылар-быраабынан туһаналлар. Оттон үлэ ветераннары-гар ити чөпчөтүн көрүл-лүбэт.

Ааспыт сайын 587 метр дьириннэх сиргэн уу бу-луллубута эрээри, рес-публикатаагы санэпид-станции, састаабын ана-лыһа мөлөһүөтүн, иһэр уу быһытыллан туһа-нарга көһүлүлээбэтэ. Онон Хааһыаа водохранили-щегын иһэр ууну хаһа-аһыыта туһанар быһаан-наахпыт.

— Үлэһиттэри оттук маһынан хааччылыы, кырдык, мөлөх. Ол-иһин эбни дьэһа көрүл-лүбүтэ, бу боппурөөс-райсовет исполкомутар көрүлүн быһаачы дьа-һаллар бэлэтэммиттэрэ. Олорор дьэһа Чурап-чы сэлэтиннэтигэр би-лиэтин турутууна 176 дьэһа-кэргэн наадыйар. Госудаарственай үбүнэн олорор дьэһалары бил-гит тэрилинэн тутар-буоллаахха, итиннэ 17-18 сылынан ара хааччы-лыахха сөп. Онон хаһа-аһыстыбатын тэриэтэлэр, гражданныр бэйэлэрэ оло-рор дьэһалары тутууну күүүсэ ыһаахтарын си-гнэһэххэ наада. Көһи-ли кэмгэ сылта ортогу-нан 30—40 уһааһа сирэ-бөриддэр, 25—30 ыл са-на дьэһа көһөр.

Саас уонна күһүн уу-луссалар ахһааналлары-нан киһиэһи маһаһы-нарга тиздэн, кырдык, ырыһыр. Бу итэҕэс суол-өҥөһүлүннэһына ара тую-ратыллар кыахтаах. Туһа тулар прои-зводственной тэриэтэлэр-гэ, сайаалка баар буол-лаһына, табаары тиздэ-сылдьаан атыылаһыы тэ-риэтиик сөп.

Иһиллэһиһи хор-туоптуйууна хааччылыы, онус пилетка сылла-рыгар тэһнээтэххэ, бил-лэрдик түбүстэ. Овоцех-ураһилище тутуута са-лааһыта, 200 тыһ. солк. үлэ хаалан турар. Ити-объект үлэҕэ киллэ-риннэһинэ, өдүрүөт аһы-һан да хааччылыахпыт дьэз этиэххэ сөп.

Бөһүөгэти туһеаран өҥөрүүтэ быһыл ханыык

Көһиһи сыллаарга хаа-тыһа атыыга аһыах-тык таһар буолбут би-ричиннэтинэн сырые кэм-ни буолан бу атах таһа-һын өҥөрүү аһааһыта буолар.

Кытаанах — Чурапчы-суолугар үлэ саралааһы-та. Поповтар өтөхтөрү-нэз сийи быһа түһөр су-лу тутуу быһаанынаар. Врач, ордук терапевт, приемугар сылдьарга

Аптекада эм, ордук-антибиотиктар, сэдэхтик-аһылаһаллары, көһи-лэһиһэ маһаһыытын хааччылаһтарын туһу-нан дьон үгүстүк ыйы-таллар. Ол сүрүн бири-чиннэтинэн өҥөһүлүбүт сакаас ситэ кэлбэтэ бу-олар. Онуоха эбни сорох-тор ити наадалаах эитэ-ри наһаа хаһааналтар.

Доруобуйа харыстабы-лыгар сибээстэх ыйы-тымыларга эппиэти оро-йуон кылаабынай араһа М. Л. Филиппов биэрдэ.

Сэрин ветераннары, дьэһаларыгар телефону-киллэрин тово кыаллы-батыһы?

И. Петров.

— Лиһия табыгастаах-буоллаһына сэрин вете-раннарыгар, бастакы у-чарат I уонна II группа-лаах инвалидтарга, теле-фон тоқкаларга учарата-суох киллэриллиэхтэ-хтэр. — дьэз эппиэттээтэ-ити ыйытыыга сибээс-уэһыи начальнига С. Н. Дьячковай.

Үлэһиттэр ыйытыла-рыгар өссө эт-үүт комби-натив директара С. Д. Макаров, аэропорт на-чалынига Г. М. Иванова, оройуон народнай судьу-һата Е. И. Макаров, рай-совет исполкомун куль-турада отделын сэбиэдис-сэйэ Н. И. Кандиһкай эппиэттэтэлээтилэр.

АҤабаас сурук күнүн түмүктүүр түмсүүнү ССКП райкомун бастакы-секретэра Н. П. Дьети-нов салаһан ыйытта.

М. МИХАЙЛОВА, хаһыат аһаах. көрр.

Көрдөрөн агитацияны оройуоннаағы VIII көрүү-конкурс БАЛАҤЫАННАТА

Көрүү-конкурс дьэһа — «Үлэ туйгун дьэһиһи-лиэһиһи иһиһи». Сылда—ССКП XXVI съезин, партиа КК ыам-ыйыһааһы уонна сэтин-нытээри (1982 с.) Пле-нумнарын уураахтарын олоххо киллэрингэ дьу-лууру, үлэһиттэри ком-мунистическай иһтигэ-көрдөрөн агитация оро-луи салгыы үрдэтии, үлэ-ни тэриһи итэһэстэри-р, үлэ биһирэммити-гэ-һата суох сүтэрингэ, бо-рогууллаһыыта, арыгы-лааһыыта, хаһааһысты-баныа суох быһыыта, социалистическай олох-туормаларын, сир-май-гы боппурөөстөрүн аһи-һа аһыһат буолууга тулуйуулаһат быһыыны-майыһы үөскэтии. Улахан болгомото үлэ-снорумтуотун уонна хаа-чыстыбатын үрдэтигэ, социалистическай куот-лаһыы көдүүстээхтэрин тэриллиһиһигэр уурул-луохтаах. Бастыһа опыты-пропагандалаһыы уонна үөрөтүн, «Числи, албан-ааты—үлэһиһи» дьэз де-винтээх хамсааһыны киһиһик тэһиһи бөч-чүһнээх миһэтэни ыһах-таахтар.

предприятиелара, хаһа-аһыстыбатын хааччылар тэриэтэлэрэ. Онон биэр-бастакы, биэр иһиһи, биэр үһүс миһэтээр олохтоһоллор.

Сылда—ССКП XXVI съезин, партиа КК ыам-ыйыһааһы уонна сэтин-нытээри (1982 с.) Пле-нумнарын уураахтарын олоххо киллэрингэ дьу-лууру, үлэһиттэри ком-мунистическай иһтигэ-көрдөрөн агитация оро-луи салгыы үрдэтии, үлэ-ни тэриһи итэһэстэри-р, үлэ биһирэммити-гэ-һата суох сүтэрингэ, бо-рогууллаһыыта, арыгы-лааһыыта, хаһааһысты-баныа суох быһыыта, социалистическай олох-туормаларын, сир-май-гы боппурөөстөрүн аһи-һа аһыһат буолууга тулуйуулаһат быһыыны-майыһы үөскэтии. Улахан болгомото үлэ-снорумтуотун уонна хаа-чыстыбатын үрдэтигэ, социалистическай куот-лаһыы көдүүстээхтэрин тэриллиһиһигэр уурул-луохтаах. Бастыһа опыты-пропагандалаһыы уонна үөрөтүн, «Числи, албан-ааты—үлэһиһи» дьэз де-винтээх хамсааһыны киһиһик тэһиһи бөч-чүһнээх миһэтэни ыһах-таахтар.

Уһус бөлөххө—оройуон-бары орто уонна аһы-кылаастаах оһкуолаһа. Киһилэргэ биэр бастакы, иккис, иһкис үһүс миһэтээр аһаһаллар.

Түмүгү таһаарылаһа көрдөрөн агитацияны хоһоһо көрүү-конкурс дьэһиһигэр сөп түбэһи-тэ, тыһаан турар сорука-ры быһаарылаһа, соци-алистическай куоталаһы-көдүүһүн үрдэтигэ кө-мөтө, көрүүнүн араһа-уус-уран толорулуута, эстетическай көстүүтө, оперативнаһа, киһэһи-һа уонна боһиһоһа учуоттаныахтара.

Көрүү-конкурс 1983-сыл кулун тутартан сэт-тиннэгэ дьэри ыйытыл-лар. Түмүктэһиһигэ сой-хоттар парткомнара, маһнаһы сүһүөх пар-тийнай тэриэтэлэр уонна сэлэскай Советтар испол-комнара ССКП райкомун пропагандада уонна агитацияда отдэһыгар сүр-гуһан ыһыраһыа түһ-рэллэр.

Оройуонна көрүү-кон-курс үс бөлөһүнэн ы-ытыллар. Бастакы бөлөххө — сэлэскай Советтар кии-рэллэр. Киһилэргэ биэр бастакы, иккис, иһкис, иһкис үһүс миһэтээр аһа-һаллар. Иккис бөлөххө—оро-йуон промышленнай

Кыһаһылаахтар ССКП райкомун уонна райсо-вет исполкомун Бөһүөгү-най грамоталарынан, ди-пломнарынан наһара-далаһахтара, бастыһа-нар республикатаагы көрүүтэ кыһтар быраабы-лылаахтара.

Иккис бөлөххө—оро-йуон промышленнай

КОМИССИЯ

Госстатистика инспектурата иһитиннэрэр:

СОВХОЗТАР СУӨҺҮ ИИТИИТИГЭР 1983 СЫЛ МУУС

Совхозтар	Эт өҥөһүүтэ (центнер) тыһыһаах ыйаһыһынан				Эти госудаарствона аһыһааһын (центнер)				Үүтү валовой ыһы (центнер)				Үүтү госудаарствона аһыһааһын (центнер)				Биэр фураажнай ыһаһа (кг)		
	Квартал-лаары быһаан	Туола	%	1982 с.	Квартал-лаары быһаан	Туола	%	1982 с.	Квартал-лаары быһаан	Туола	%	1982 с.	Квартал-лаары быһаан	Туола	%	1982 с.	Квартал-лаары быһаан	Туола	%
Керл Маркс	1270	1329	104,6	—	1270	1327	104,5	—	4480	3736	83,4	—313	3800	3165	81,7	—210	238	195	—14
Судуруускай	580	555	95,7	—	580	594	102,4	—	1530	1443	94,3	—160	1300	1136	87,4	—157	206	171	—18
Эр. Эрмитаж	1300	1401	107,8	+27	1300	1369	105,3	—5	4200	3963	94,4	—230	3600	3281	91,1	—319	242	212	—14
«Чурапчы»	800	965	120,6	+94	800	922	115,2	+50	2650	2323	87,7	—132	2200	2034	92,4	—214	206	163	—10
«Мандарайы»	750	950	126,7	—	750	969	129,2	—	2140	2073	96,9	—369	1800	1535	85,3	—546	221	208	—19
Ср. үрдүнэи	4700	5200	110,6	+407	4700	5181	110,2	+349	15000	13538	90,3	—884	12700	11091	87,3	—1132	227	192	—14

ИККИ ӨТТҮТТЭН ИРДЭБИЛЛЭЭХТИК

Совхозтар уонна тыйахаабыстыбатын атын тэрилтэлэрин рабочайдарын уонна сулууспаахтарынан СССР Консти-туциятын 8-с ыстатына-тыгар көрүлүбүт бы-реаларынан кинилер туһамнарыгы сый ахсын үйүрүсүлэр коллектив-най дуогабардар улахан оруоллаахтар. Олорго олоруун үлэһиттэр го-сударственик уонна об-щественнай дьаалалары быһаарыта, экономика-таны уонна социальнай сыйдыны быһаарыта, кинилер активнайдык кытталлар, кинилер идэ-лэри баһылааһыннары-тар, квалификацияларын үрдэтэһэллэр, үлэ-лэри уонна олорор усу-луобуйаларын туһары-га юмук кыахтар үөс-сүүдэр. Оттон бэйэлэ-рин өттүттэн социалисти-ческый куоталаһыны тэтиһэ, үлэ бастык кыһмаларын олохтоо-хунга, үлэ дьыссылыи-дэтин бөгөргөтүүгө үтүһү-өрүллөр. Үлэһиттэри кинилэ коллектив оруо-ла үрдүүр.

Бу күнүгө оройуон совхозтарын, «Якутск-сельэнерго» предприятие-тин, «Сельхозхимия» уонна «Сельхозтехника» холбоулар коллектив-тара аспыт сыллаары коллективнай дуогабар-дар хайдах толорулау-бутарын илгэи тоном дьүүлэстилэр уонна 1981 сылга сити коллективнай дуогабардары туһаристи-лэр.

Быларынан ити кол-

лективтар коллективнай дуогабардарыгар 425-туун киллэриллибиттэ-рин 42-э толоруллубата-ра. Олортон үкүдүрө үлэ харыстабылыгар сы-һыаннаахтар. Холобур, Субуруускай аатынан совхоз тараһын, мастер-скойун, «Сельхозтехника» холбоулар мастерско-йун, о. д. а. объектары

Профсоюзнай олох

сыһааһынан хааччыһы, салгыны ырааһырдыы ыһааллыбата. Үлэһиттэри спец-таһааһынан, доруо-буйага буортулаах үлэ-дэ сыллааччылары анал-лаах аһылыгынан туһан-нары сир ахсын сити-һилибит буолбатах. Саастарын ситэ илик ыч-чаттарга кылгатыллыбит үлэ күнэ ситэти суох олохтоно. Сорох үлэһит-тэр өттүлэригэр үлэ дьыссылыи-дэтин бөгөргөтүүгө үтүһү-өрүллөр. Үлэһиттэри кинилэ коллектив оруо-ла үрдүүр.

Быйылгы коллектив-най дуогабарларга үлэ-һиттэр производство, со-циальнай культурнай олох, үлэ дьыссылыи-дэтин бөгөргөтүү, үлэ ха-рыстабылын боппурос-тарын таарыйар 75 араас этиилэри киллэрдилэр. Олортон 28-һа дуогабар-дарга киллэриллилэр.

Быйылгыттан ыла кол-лективнай дуогабардар агропромышленнай хол-боулар советынан уонна

профсоюз райкомунан ре-гистрацияланар бэрээдэ-тэрэ олохтоно. Ити дьа-һал дуогабардар икки өт-түтүн холбана суох толо-рулууларын иһин эппиэ-тинэни үрдэтэ, конту-руолааһыны күүһүрдүүх туустаах. Онуоха сүүрү оруолу профсоюз комитет-тара толоруохтаахтар.

Агропромышленнай холбоулар совета уонна профсоюз райкомы Субу-руускай аатынан совхоз, «Якутсксельэнерго» пред-приятиетин «Сель-хозхимия» уонна «Сель-хозтехника» холбоулар коллективнай дуогабар-дарын регистрациялаа-тылар. Оттон Карл Маркс аатынан совхоз коллективнай дуогаба-рын өссө чочуйарытар сүбэлэһэ.

Профсоюз комитеттара коллективнай дуогабар-дар толоруллуларын күнүгө контуруолуох, сылга иккистэн итэһэ суох дьүүлэһиэх, про-изводственной мунуу-тарга иһитиһириэх ту-стаахтар. Ону дьүүлэ-һиһэ совхоз, тэригэ са-дайааччылар, кылаабы-най специалистара кыт-тыһы ылаахтаахтар. Дьүүлэһиһэ үлэһиттэ-ри кизиник тардар туһу-гар көстүүлэх сирдэргэ этиилэри хомуйар дьа-һыктары ыһаатылар, су-руулаахтары олохтуур та-быгастаах.

Түмүктэн эттэххэ, коллективнай дуогабар-дары толорууну тэрийи-тэ бары өттүнэн толкуй-даммыт утумнаах үлэ эрийиллэр.

М. РОМАНОВА,
тыа хаһаайыстыбатын үлэһиттэрин профсоюзун райкомун председатели.

РАБОЧАЙ ИДЭЛЭРИ БАҔЫЛЫАХХА

VIII кылааһы бүтэрээччилэр оройуоннаабы икки өлөттөртөн

Аспыт субуотара 13 №-дээх СПТУ-да оройуон оскуолаларын VIII кы-лаастарын 120 үөрэнэч-чилэрэ бэйэлэрин икки өлөттөртөн үлэһиттэ-р, Салаада—киилэри кытта совхозтар пред-ставителлэрэ, учуутал-лар, СПТУ үөрэнэччи-лэрэ.

Дакылааты учулище директорун үөрэх чаа-һыгар солбуйааччы, пар-тийнай тэригэ секретар-а **М. С. Ноговицын** өлөрдө. Кини СПТУ ис-ториятын, үлэти-хамна-һын сийили билиһин-нардэ.

Учулище үлэһиттэр 13 сылын устатыгар тыа хаһаайыстыбатын 2225 идэлэх рабочайдарын бөлөһүгэ. Кинилэр ор-толорулар Үлэ Албан а-тын III степенэ орден-наах **В. Д. Варашков**, «Вочуот Знага» орден-наах **С. Х. Матвеев**, РСФСР үтүмэлэх меха-низатора **Н. Д. Дмитриев** у. о. д. а. курдук прои-зводство малктара баал-лар. Үгүстөр, үрдүк үө-рөһү бүтэрэн, республи-ка араас оройуоннары-

гар үлэһит сыллаахтар. Валигин манаа 218 ыч-чат үөрөнөр. Кинилэри-наада тэригэтигэр, идэ-лэргэ үтүгэй балаһык-педколлектив уһулар. Учулище материальнай-техникескый базата бө-дөргүүр. Аныгы көрдө-бүлгэ эппиэттир үөрөх кабинеттара, библиотека, мастерской, гаражтар, спортзал, 80 гектар иһини сирэ, теплица, сылгыны уонна сиби-һирин итэр көмө хаһа-йыстыба ити барыта тыа хаһаайыстыбатыгар дүрүн билкилэх, дьо-лоруулаах рабочай кадр-дары бэлэһиниргэ кыла-ы бээрэр. Учулище 1974 сылтан орто үөрэхтээһин систематыгар киирбитэ.

Үөрэнэччилэр толору государственнай хаач-чылыгы олороолор, сыһылаахнары туһа-лаахтык агаараллары-гар, дьоруударын сайын-нараалларыгар улахан бөлөһүгө уурулар. Араас куруһуоктор, спорттивнай секциялар быһаарыахтык үлэһит-лэр, Үөрэнэччилэр оро-йуонна, республикада ыһаатылар спорттивнай

лыһаалларыгар ыһаарда. Көпсөһүгэ тыа эппит ЫВСЛКС райкомун се-кретара **В. А. Федорова**, райсовет исполкомун но-руот үөрэһиригэр от-долон инспектора **Г. И. Григорьев**, Карл Маркс аатынан совхоз профсо-юзнай комитетин пред-седатели **А. С. Шинигин** ити ыһаарыны чоттэ-холобурдарынан биһир-титилэр.

—Оройуон совхозтары-гар билигин 142 механи-затор, 121 сүөһү, итти-тин идэлэх үлэһиттэ-ринийбиттэр, — диэте тыа хаһаайыстыбатын үүрү-лүүһүнэ кадрга инспек-тора **М. И. Синцева**.—От-тон статистиктар ааһа-ларынан, бу пятилеткада тыа хаһаайыстыбатыгар үлэһиттэр ахсаалынара 30 бырданьынан аҕы-һаа күүтүлэр. Онон совхозтар идэлэх рабо-чай кадрдары бэлэһи-һиһиһэ күүсэ дьарык-таныах туустаахтар. Хо-мойуох иһин, билигин бу 13 №-дээх СПТУ-да оро-йуон совхозтарын кыт-тары дуогабардаһан 38 эр-ыччат үөрэнэ сылдьар.

Араатар сдет кытты-лаахтары ити итэһи-көннөрүгө ыһаарда. Субуруускай аатынан совхоз СПТУ-ны бүтэр-биттэргэ сыга техника-ны итэһири, оһаһаах наставиттарын сыһы-рыл көпсөһү туран, ити совхоз кылаабынай ин-женер **Н. И. Казенкин** СПТУ сорох выпускни-ктера малтох билиһи-лэһи, мал-дээл үлэһит-лэрин кистикалааһа. Ки-ти ыччаттар учулищеда ыһааһылаахтык үө-рэнэллэригэр сүбэлэһэ.

Слет кыттылаахтары-гар нэс тыа итиннэ та-һа учулище бастагы вы-пускниктарынан биһир-дэстэрэ шофер **И. К. Ни-ковен**, СПТУ преподава-телэ, үлэ уонна сирин пе-терата **М. И. Ефимов** өт-тилэр. Учулище туйгун үөрэнэччигэ Екатерина Буриашева уонна комсо-мольскай комитетин чи-лиһэ **Николаевский Жу-ляров** слет кыттылаах-тарыгар учулищеларын туһунаа сийилин көпсө-тилэр иһиһинэ ыччат-тары үөрэнэ калалларыгар ыһаардылар.

Оддулуун оскуолатын VIII кылааһын үөрэнэ-ччигэ **Валл Седалищев** кинилэр сэттэ буолан СПТУ-да үөрэнэргэ бы-һаарыһыттары иһи-тинэригэ көхтөөх ытыс-тыаһынан көрүлүһэ.

Слет кыттылаахтара оройуон оскуолаһын VIII кылаастарын бүтэ-рэһиһилэргэ ыһаары-һылаһылар.

Ити кинистэн кини-лэр учулище үөрэнэр ка-бинеттарыгар, мастер-скойга, үөрэнэччилэр олорор корпустарыгар сырыттылар, автолак-торнай паркала тыа ха-һаайыстыбатын массыт-паларын көрдүлэр.

С. СМЕРНИКОВА,
«СО» аналл. порт.

Синдиктарга слет кыттылаахтара СПТУ авто-тракторнай паркатыгар; учулище үөрэнэччилэ-ринтэн автомашинаны сыйаһы конкурсу кыһа-лаада Николай Скрабинига СПТУ директорун сол-буйааччы **А. В. Носов** өйдөбүһүнүк бөлөһү тутта-рар.

Н. Оконешников фотолара.

Сири оноруу—быйан төрдө БЭЙЭВИТИТТЭН ТУТУЛУКТААХ

Сир ийэ барахсан, ки-ни хаһаайыһыны сы-һыаннаспатарынан, төһө-рө-көхтөрө дэбигис. Ол курдук, Амма өрүс бы-һааһаах кыттылар сы-тар Соловьев отделение-га уурахтаах культу-ра үтүгүннэх үүнүүтүк ыһаат буолбута ыраатта. Бурдуктаах баһыналар-быт сыыс отунан эрбэһи-нинэн бүрүллэллэр.

Ити сүүрү биричиһи-тэ, мин санаабар, сиргэ-дэһ-чакчы хаһаайы-һыны сыһыаннаспаты-тыгар сытар. Ол курдук, сир бириэмэтигэр та-һааһааһыт, сити саптары аатыгар эр-ыччаллар, баһыналары

таһааһааһыт хаачыһы-бата эмиз малтох. Сорох фермалар тастарыгар по-һуом хас эмэ сылы быһа-томтоочу муһуулаап сытар. Ону тутта бааһы-нада таһан испэппит. Быйага, сурах барата-тинийбэт.

Сезооборот эмиз ум-нууга хаалла. Оттон сир-лаһыны сыһыаннаһаа, күүс муһуулааһына өл-гөм үүнүүнү биһир-буолбаат.

Бийиги отделениебы-тын кытта быһаһа сы-тар Алексеевскай оро-йуон «Таатта» совхоза Уругот диги 80-ча гек-тардаах баһынаттан сыл ахсын үүнүүнү ытары

ыһааһа көрөбүт, кини-лэр опытыга биһиһэ-туттуллубатыттан олус-хомойубут.

Онон бурдугу үүннэ-рингэ болдомтоһу уура-р көм калла. Амма сүн-һүүп туһага таһаары-һыны сийлэстэһи ыһы сир-ин салгыны кигэтэр агрохимическай дьаһал-лары халбана суох олох-туур, бурдугу үүннэригэ идэтиһит бастаһааннай эвенолары тэриһэр буол-лаһа, үрдүк үүнүүнү ылар кыах толору баар. Сир буруйа суох, дьаһала сир сатаан туһаммал-пыһыгар сытар.

В. ПОПОВ,
Мырыла.

УСТАР 1 КҮНҮНЭЭБИ КӨРДӨРҮҮЛЭРЭ

Ылах төрөтө		Ылах сүөһү өлүүтө		Ол иһигэр ныйраҕы		Биз төрөтө		Сыгы өлүүтө		Ол иһигэр кулун		Ылаһы дуоһатын		Ол иһигэр неск. сизмэл.	
1982 с.	1983 с.	1982 с.	1983 с.	1982 с.	1983 с.	1982 с.	1983 с.	1982 с.	1983 с.	1982 с.	1983 с.	график	туолга	график	туолга
873	628	45	37	26	27	2	3	9	9	—	—	345	380	300	321
209	180	44	37	16	10	—	—	4	5	—	—	165	175	125	130
772	713	91	55	55	50	—	—	9	9	—	—	280	418	230	270
480	529	49	44	35	32	1	1	9	9	—	—	240	270	195	218
479	414	22	32	12	18	4	—	16	37	—	—	50	126	—	—
2810	2464	249	205	144	137	7	4	47	69	—	—	1080	1369	850	939

үөрэхтэһиһилэргэ, пред-метнай олимпиадаларга, араас конкурстарга сити-һиллэхтик кытталлар.

Түмүгэр дакылаатчы, оройуон тыатын хаһа-йыстыбатыгар рабочай кадрлар тийбэттэрин (холобур, совхозтар бү-гүн 117 ыһи трактори-сттарга наадыйалларын), ол Ас-уон программатын олоххо киллэрингэ ыа-рахаттары үөскэтэрин билиһиһи туран, быйыл ахсын кылааһы бүтэрэ-ччилэри СПТУ-да үөрэн-эр рабочай идэлэри баһа-

СИР ҮРДҮГЭР ЭЙЭ УОННА ОЛОХ ИЙН

Бу саяскы күнүргө аан дойду бүтүннүүтүн үрдүнөн сирини утары маассабай хамсааһын тосту өрө көтөдүлөр. Ол кыттылаахтара оксууу кылаанын Холбоуктаах Штаттар салайар эргимтэлэрин агрессивнай тардыстылары күүһүрөн иһинтэн, бастатан турган АХШ уонна НАТО атын чилиэннэро быһыл Аржаа Европа орто ыраахха тийэр американын адрнай ракеталары тарбатан туруорар былааннарын утары туһайаллар.

Сирини утары молу-бүгүнүн дьоннор кыттар хамсааһынара араас көрүннэх. Ити-марштар уонна эйэ дьа-дырдар, демонстрациялар уонна илин батта-һынары хомуйуу, эста-феталар уонна факел-лаах хаамсылар. Эйэ-дьулуһар общественность империалисткай бэлэм-нииннэр көтөм иһо-лорө сөбилэниин үлүһ-бүү куруһууну чингэ-тин сана сүһүөкүн са-даныыта буоларын, ол аан дойдуну кутталлаах кибиктэ тириэхтээгин улам ордук өйдүүр.

Дойду үрдүнөн бара турар маассабай демонстрацияларга Рейган ракетнай-ядернай сөбилэни-ин үлүһүүүнү тэниэр курсу ылыммытын уонна ядернай сирингэ аһар-стык бэлэмнэниин быра-чыастаан уонунан ты-һыанча американоцтар кытталлар. Ядернай с-рөк сөбүн оңорууну тох-тотор иһин хамсааһын көтөм иһэр.

ГФР хоту өттүгэр Кыһыт садалаан со-дуру Мюнхенга диэри 80 эйэ марштар садала-нылар. Марштарга кы-тар саһалаахтарын мө-

лүйүөн аһарыттан ордук кини биллэр. Ол эе хо-ноомо биригэ түмүлэр: «Биһиги дойдубуттар сана американын раке-таларга миэстэ суох!».

Италияда лидернай с-рин сөбүн утары хамсаа-һынга кыһилэниэ араас араҥалара улам аһарыадык кытталлар. Католическай итэҕэл-тэрияттарын представи-теллэри Комизора (Си-цилияда арыгыга) түм-сигиэр Италия сирингэ-уотутар американын кыһалтаах ракеталары тарбатан туруоруу бы-лааннарын утары быра-чыаһы тэрийдилэр.

Сирини утары хамсаа-һын биллэтин сүһүөк кэ-мин уратытынан сирини утары бары бүтүгүн турунуу буолар. Вас-ыйын 21-26 күнүгүгүгэр Прагада «Эйэ уонна олох иһин, ядернай сирини утары» аан дойдутаагы ассамблеяны атаарыы бэ-лэстэнэр. Соторутаагыта Женевада кини бэлэм-ниир комитетин рабобай бөлөхүн муһаҥа буолан ааста. Онно үгүс нацио-нальнай уонна аан дой-дутаагы тэрийдилэр. ХНТ 100-тэн тахса пред-ставителлэр кыттыны ылылар. «История аван-тюризмдары биллэтин, — диир бөлөхтөбүтэ Ю. В. Андропов, — коруттар бу курдук урут хаһан да тахса киллэрэ. Кинилэр ким да дейүппөт куола-һынан сагалар быраабы ыллылар. Кинилэр ак-тивнай уонна дьулуур-даах оксуууларынан ядернай сирин суоһааһы-нын туоратар, эйэни ха-рыстаан хааларар, ол аата биһиги планетабы-тыгар олоху харыстаан кыалларар кыахтаахтар».

М. ЯКОВЛЕВ,
ОСТА мрытааччыта.

Соторутаагыта Якут-скайдаагы көтөр фабри-катыттан бири фуреон-га сыһытты тэһиэн айы-нан кыһахтаныа, фуре-он иһинтэри сыһытаач-чылартан уот баран ула-хан алдырхайга түбө-күппүт. Көмө бөрү кыра-тык да хойутаабыта буоллар, уот бензиннэх бөккө суоһаан сабыс-са-на автомашина жүдүтүгэ көтөн улахан почот

Оройуон санхотарын кылаабынай ветеринар-най врачтара Карл Маркс аатынан совхоз Одь-лууннаагы отделениетын Урох Күөрүгүгү ферма-тыгар муһунулар. Ки-чилэргэ оройуоннаагы ветстанция начальнига М. М. Ершов кыһан тө-рөөбөккө сытар ынахха операция өгөрөн көрдө-рүөхтээх. Ынаҥа, икки сүөһү тыһына төтөспө-лөккө иһинтэри, кини сатабылыттан тутулук-таабын илэ-бааччы да-каастыахтаах.

Бу көлөһөр түгүмү-тигэр көмө хойутаабакка тийбит буолан биригэ Михаил Михайлович, ба-йэтин бири илэбэхтэри-гэр барытын быһааран турар, «кесарево сече-ние» диир ааттанар опе-рацияны оңорло. Онуоха 20-тэн тахса килограмм ыйааһынаах сипитт ыһыры ороон таһаар-ды. Ынах бөйөтүн уонна ыһ-рытын туруктара үчүтөй-дэр дээн маны көрбүт ветеринарлар уонна фер-ма үлэһиттэрэ беркэ ас-тыһылар.

М. М. Ершов ветери-нарий хирургия уустук-тарыгар Ленинградка үө-рөмүтэ. Онно ылбыт билистин уонна үөрүй-гүн балаҥа ситиһи-лэхтик туттубутунан барыта. Мэҥэ-Хаҥалас оройуонутар үлэбэбит сылларыгар итинник 47 операцияны оңорбута. Оттон Урох Күөрүгэ 50-нүс ынарын уонна ыһ-

АЛДЫРХАЙТАН БЫҤААТЫЛАР

таксамахтаага.

Ону баары эдэр шофер Н. Д. Герасимов уонна ситин калбит автомашин-налар шофердара Н. П. Ефимов («Сельхозхи-мия» холбоһук), К. И. Колесов уонна Е. Е. По-пов II («Сельхозтехника» холбоһук), уһуура турар

уоттан чарыйбака, эр-дэхтин уонна сатабыт-лаахтык көмөлөһөн ал-дырхайтан быһааһы-лар.

Ыһааран кэмгэ кэ-төрдөйдөбүткө көмөгө кэлбит үгүс санаалаах үлэһиттэргэ бары мах-талбын тирдэбин, үлэ-лэригэр ситиһини, олох-төрүтүр дьолу-соргуну бааралар.

М. Е. СОФРОНОВ.

ВИЭС УОНУС ОПЕРАЦИЯ

рөйүн быһаата.

Ынах сатаан быһаа-мат буолбутун билээт да, тутта суһал көмө оңо-лудуохтаах. Холбоһор, Хатыһыта Лахадды ферматыгар ынах моһу-гүрбүтүн кэмэ биэс хо-нон эрэ баран биллэр-биттэр. Ол түмүгэр ыһ-рөйө кинини кэлэн тумнастыбыт, оттон бырда быстыбыт ынах операцияны кыһан ту-луйбатах.

Аны операция кэнни-тэн көрүү-истин үкүгүгэр туһаан буолааччы. Ол түмүгэр операциялам-мыт ынахтар тийэрэр тийэтин сирин быраа-танар эбиттэр. Оттон М. М. Ершов чааһынай ынах кини ынаһын опе-рациялаабыта эмтэһин, аһатыы үчүтөйтөн кэ-лин даһаны төрүүр-уу-һуур дьондордун сүтэр-бэтэхтэр.

Итин кыһыан М. М. Ершов фермалар таста-рыгар ыһылабыт көм-бикөрмү уонна бурдугу истэргэ төбө ыларын «тот» сөбүт сүөһүлэргэ

10-ча операцияны оңор-бут. Боростуойдук эттэх-хэ, ити сүөһүлэр ханна-ларын хайа быһан билэ «хаһааммыт» бурдуҥа-тын, эбэтэр комбикорм-нарын дуу ороон, төбөн кэбигэр. Ити, эттэххэ су-дургу курдукун иһин, тэһилөөх биллэтин, сата-былы түргэн туттууну эрэйэр буолуой! Онуоха номону эиэ суһаллык сөһөр наада. Уопсайы-нан, ынадыбыт, оһолго түбөспүт сүөһү төһөннү түргэник операцияла-нар да, сөһөннөн ордук.

— Суһал көмө оңолу-лубатытан хаарыан бо-руода сүөһүлэр, элбэх үгүтөөх, үчүтэй төрүү-дү да биерэр ынахтар өлө-лөр. Ол аһсаан өттүнөн сүөһү туһата суох олү-түтэр ылар ирээтэ төһө да дуона суох буолбутун иһин, материалнай уоп-на моральнай өттүнөн хаһаайыстыбада улахан охсуулаах. Онон бөйө би-лиитигэр, ыһаар, дьон-дотар эрэннэххэ, муһу-тахсыһымаахха, ин-ициативалаах буолуохха наада, — диир Михаил Михайлович Кырдыга да онук.

П. СЕДАЛИЩЕВ.

СОТОРУ

«СПОРТЛОТО-82»

Оройуон киноэкраннарыгар «Мосфильм» кино-студия кылгае болдьоххо кэлэр «Спортлото-82» диир уус-уран хартыһына көрдөрүлэр.

В. Вахиов уонна Л. Гайдай бу сана эксцентри-ческий комедиялар улахан сүүйүүлэх «Спортло-то» билиэтэ сүппүтүн көрдөһүнү кытта сибээс-тээх дьоннор көрсөр быһылааннарын туһунан кэп-сийр.

Оруолларга: Михаил Пуговкин, Михаил Конше-нов, Альберт Арлаускас, Светлана Аманова уо. д. а.

ОРОЙУОН КИНИГЭР КЫҤЫНЫ АТААРЫ

Дед Мороз Хаарчаана-мын иһиннэрэ бу үө-рүүнү өссө үрдэттэ. Ыч-чэттар араас маассабай ооннуулары тэрийдилэр. Сордохтор «кустар» атыт-тар «булчуттар» буолан сүүрүлэр көттүлэр, ха-мандаларга хайдыһан «былаах быһдыастылар». Оттон «хаар кырдыһа-тэргэ» өбө аймах мустан көрү-нары тарта. Футбо-листар күрөс быһдыасты-лар.

Оройуоннаагы остоло-буой коллектива быраа-һыннык кыттылаахтар-ын бурдук ас эгэлгэти-ни сылаах шашлыгы-нан күндүлээтэ.

Көр-нар, ыһаа-тойун орго диэри салданан бар-ды.

Спимокка: Кыһыны атаары бырааһыпты-гыт бири түгүнэ.

П. Оксешников
Фотота.

Ааспыт баскыһыанна-да Чурапчы күүлүгэр Кыһыны атаары бы-рааһыныын көр-нара ыһырыда. Саласты чөб-дүн салгытыга сыһыттан хатыһыналааһын, аттрак-ционна кыттан уустук маһайдэри ыларга дьу-к-тэ.

күһүү, «сүүйүү» үөрүүтэ дьону-сиргэни дуоһутта, астыһаарда. Шефтох Не-рсионги куорат делега-циятын чилиэннэрэ уон-на уус-уран самодель-ность кыттылаахтар-а кээг программалаах кон-церт көрдөрүлэр.

КУБОК ААДЫРЫНА УЛАРЫЙДА

Профсоюз райкома учууталлар спартакиада-ларын быһыл төрдүстө-гүдүн тэрийдэн ылтта.

Спорт түөрт көрү-нар биэс орто үс арыс кы-лаастаах оскуолалартан барыта 80-ча спортсмен күрэхтэстэ.

Хайахсыттар остуол тенниһигэр бастабы, саа-хымакка уонна дуобанка-иккис, чуралчылар саа-хымакка бастабы, теннис-кэ уонна хайыһаарга ик-кис, дуобанка үһүс миэ-стэлэри ылаттаатылар. Диринг учууталлара ду-банка бастабы, хайыһа-рга үһүс буоллулар. Оттон аммалар хайыһаарга бас-табы, саахымакка итин-нэ теннискэ үһүс миэ-стэлэргэ тигистилэр.

Түөрт көрү-нар түмүгүн-н Чурапчы хамаанда-та кыһылааһынан тахсан профсоюз райко-мун көһөрүллэ сыһаар кубогун ылды. Ылы-рыһын бастабыт хайа-хсыттар иккис миэстэлэ-нилэр, үһүскэ дирингэ-тавыстылар.

Орто оскуолалар бо-лөхтөрүгэр саахымакка И. Никитин уонна А. Яковлева (иккисин Чу-ралчытан), И. Савант (Амма) бөйөлэрин дуо-каларыгар бастаатылар. Дуобанка Д. Собакин уонна А. Иванова (ик-кисин Дирингэ), С. Дья-ковская (Хайахсыт) ор-дук куустэхтарын көр-дөрүлэр.

Остуол тенниһигэр А. Архипов (Диринг), Д. Си-доров (Амма), С. Баша-рына (Чурапчы) эрө-лөхтүк бастаатылар.

Оттон хайыһаарга 5 км сиргэ сүүрүүгө П. Митин, И. Оксешников уонна С. Васильев (бары Ха-йахсыттар) үс бастабы тигистэн бөйөлөрө үлэ-һинилэр. Дьахталлар 3 км сүүрүүлэригэр Е. Сы-соева (Амма) бастаата.

Арыс кылаастаах о-скуолалар болөхтөрүгэр дуобанка П. Ефремов (Хадаар), Т. Енграфова (Чурапчы), П. Собакина (Одьулуун) бастык көр-дөрүлүһүлэр. Саахы-макка Р. Абрамов уонна И. Черноградская (чурап-чылар), М. Ноговицына (Одьулуун) кыһыһын-эктистилэр.

Остуол тенниһигэр А. Таныков уонна Е. Нико-нова (хадаарлар), О. Постыкова (Чурапчы) бөйөлэрин ракеткалары-гар бастаатылар.

Хайыһаарга Е. Анезпо-дистов уонна Е. Елисеев (хадаарлар), М. Синцева (Одьулуун) тэһиэхтэрин булбатылар.

Онон иккис бөлөххө Одьулуун уонна Чурап-чы учууталлара бастабы-ныкис буоллулар.

П. БАРАХСАНОВ,
күрэхтэһин судьйата.

Редактор
А. Е. ЧИЧИГИНОВ.

БИҤИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтой индекс 678700. Чурапчы с. Карл Маркс уул. 12. ТЕЛЕФОНАРЫТ: редактор — 21-395, отделлар — 21-495, уопсай — 21-505.

«Сага олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов Якутской АССР.